

ÅRSMELDING 2014

FOR KONTROLLUTVALET I

SAMNANGER KOMMUNE

1 **Føremål og oppgaver for kontrollutvalet**

I reglement for kontrollutvalet, som vart vedteke i kommunestyret 25.09.13, saman med reglement for dei andre politiske utvala i kommunen, står det om føremål og oppgaver:

«Hovudføremålet til kontrollutvalet er å medverka til at det er ålmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. Kontrollutvalet kan i prinsippet ta opp alle tilhøve ved kommunen si verksemd, så lenge det kan definerast som kontroll og tilsyn. Kontrollutvalet kan hos kommuneadministrasjonen, utan hinder av teieplikt, krevja alle opplysningar, utgreiingar eller alle dokument og gjera undersøkingar som det finn naudsynt for å gjennomføra oppgåvene.»

Kontrollutvalet har som oppgave å føre tilsyn med den kommunale forvaltninga, på kommunestyret sine vegne. Kontrollutvalet skal og sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Oppgåvene til utvalet omfattar alt innanfor tilsyn og kontroll, både rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. I «Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar» finn ein kva som er oppgåvene til kontrollutvalet.

2 **Samansetjing av kontrollutvalet**

Kontrollutvalet er slik samansett for valperioden 2011 – 2015:

Medlemmer:

Jens Harald Abotnes – leiar (Krf)

Hans Solberg – nestleiar (Sp)

Elin Dyrseth Liøen (Ap)

Lena Tveit (Bygdelista)

Svein Verner Røseth (Frp)

Vararepresentant:

Brynjulv Hernes (Krf)

Torill Abotnes Moss (Krf)

Anne Tandstad (Sp)

Arne Jørgensen (Sp)

Nils Gåsdal (Ap)

Arne E. Holmefjord (Bygdelista)

Rita M. Taule (Bygdelista)

Morten Røen (Frp)

Arne Normann Tverlid (Frp)

Marion Langhelle Pedersen (Frp)

I følge lova skal minst ein av medlemmane i kontrollutvalet vera medlem av kommunestyret. Samnanger kommune har vedteke at det skal vera to representantar frå kommunestyret som går inn i kontrollutvalet. Jens Harald Abotnes og Svein Verner Røseth er representantar i kommunestyret.

3 **Om verksemda til kontrollutvalet i 2014**

- Kontrollutvalet hadde 4 ordinære møter i 2014, og handsama 38 saker.
- Kontrollutvalet har opne møter.
- Ordførar har møterett i kontrollutvalet og har møtt på nokre møter.
- Rådmann og andre tilsette i kommunen har møtt for å orientera til kontrollutvalet, når dei har vorte innkalla.
- Revisjonen har og møtt på møta i kontrollutvalet.
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bede om.

4 Sekretariatsordninga

I kommunelova § 77 pk.10 står det at kommunestyret skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalet. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggest til kommunen sin administrasjon.

Forskrift om kontrollutval § 20 seier at kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalet har sekretariatsteneste som tilfredstiller utvalet sitt behov. Sekretariatet skal til ei kvar tid yte kontrollutvalet den bistand som kontrollutvalet har trong for.

Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune utfører sekretariatstenesta for kontrollutvalet i Samnanger kommune. Kari Nygard har vore sekretær på alle møta.

Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune er også sekretariat for kontrollutvalet i fylkeskommunen, samt kontrollutvala i desse kommunane: Samnanger, Stord, Kvinnherad, Bømlo, Tysnes, Austevoll, Ulvik, Eidfjord, Kvam, Ullensvang, Odda, Voss, Fusa, Øygarden, Sund, Os og Fitjar. Sekretariatet er og sekretariat for Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT).

5 Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Samnanger kommune er medlem i FKT. På heimesida til FKT vert det mellom anna samla aktuell informasjon og døme på rapportar etter arbeid med selskapskontroll frå kommunane, og link til register av forvaltningsrevisjonsrapportar.

6 Revisjonstenesta

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er à jour og føregår i samsvar med forskrift og vedtak.

Deloitte AS er revisor for Samnanger kommune. Avtalen gjeld frå 01.07.2010 og fram til 30.06.2014. Det blei i 2013 gjort vedtak om å nytta opsjon, og dermed forlenga revisjonsavtalen med to år. Det vil sei at Deloitte AS er kommunen sin revisor tom 30.06.2016. Arbeid med ny utlysning av konkurranse må såleis starte opp haust 2015.

Deloitte har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er, samt rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid. På grunnlag av revisor sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot kommunen, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredstillande utført. Kommunelova stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med kommunestyret, administrasjonen i kommunen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørar i 2013. Ansvarleg revisor har vore partner i Deloitte Bjarne Ryland, som i tråd med regleverket har lagt eigen vurdering for at Deloitte er uavhengig i høve til Samnanger kommune, fram for kontrollutvalet. Unni Renate Moe hjå Deloitte har vore utøvande rekneskapsrevisor, og er den som har møtt i slike saker i kontrollutvalet.

7 Opplæring

Kontrollutvalet i Samnanger kommune deltok på opplæring for kontrollutval på Solstrand 06. og 07. mars 2014.

- 8 Samnanger kommune si heimeside og bruk av elektronisk møteinnkalling.**
Informasjon om kontrollutvalet på heimesida er lagt til rette på ein god måte. Innkallingar og møteprotokollar frå møta er lett tilgjengeleg på heimesida.

Kommunestyret, alle hovudutval, og også kontrollutvalet brukar lese Brett på møta og får innkalling til møter elektronisk. For å nytta denne arbeidsmåten i politiske utval er det lagt godt til rette både med opplæring og tilrettelegging på heimesida.

- 9 Arbeid med forvaltningsrevisjon.**

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2012 – 2016

Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 10 om Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon lyd slik:

”Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.”

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2012 – 2016 vart handsama og godkjent i kommunestyret 20.06.12. I 2014 gjennomførte kontrollutvalet arbeid med evaluering av plan for forvaltningsrevisjon. Dette vart gjort med prosess i kontrollutvalet: - først drøfting av aktuelle endringar som burde koma inn i planen, deretter prioritering av forvaltningsrevisjonsprosjekt. Vurdering om endring vart gjort ut ifrå tilråding frå revisor, som hadde gjennomført ei ny risikovurdering av forvaltninga i kommunen. Revidert plan for forvaltningsrevisjon vart lagt fram for kommunestyret som melding.

- 10 Gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekt**

Kontrollutvalet planla å gjennomføra prosjekt med tema «Kommuneadministrasjonen, med særleg fokus på internkontroll» i 2013. Prosjektet vart så vidt starta opp og Deloitte innhenta dokumentasjon og grunnlagsmateriale. Men så kom sak om barnevernsteneste opp og kontrollutvalet valgte å setja prosjektet på vent.

Kontrollutvalet gjennomførte ny gjennomgang og revisjon av plan for forvaltningsrevisjon våren 2014. Etter denne evalueringa av aktuelle prosjekt såg kontrollutvalet framleis «Internkontroll» som mest aktuell for å gjennomføra forvaltningsrevisjon av. I møte 01.10.14 vedtok kontrollutvalet å starte opp forvaltningsrevisjon med tema «Internkontroll i Samnanger kommune». Deloitte har gjeve orientering om arbeidet undervegs, og etter tidsplan skal rapport leggest fram i mai 2015. Utgiftene til kontroll og revisjon har såleis vore låge i 2013 og 2014 på grunn av at arbeid med pålagt årleg forvaltningsrevisjon er vorte utsett.

- 11 Arbeid med selskapskontroll**

Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 13 Selskapskontroll lyd slik:

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.”

Kontrollutvalet har utarbeida plan for selskapskontroll i 2012, og planen vart vedteke i kommunestyret 20.06.12. På same måte som for plan for forvaltningsrevisjon, vart det

gjennomført evaluering av plan for selskapskontroll i 2014. Etter at kontrollutvalet hadde godkjent justert plan for selskapskontroll, vart den lagt fram for kommunestyret som melding.

I 2013 vedtok kontrollutvalet å delta, saman med andre eigarkommunar, i selskapskontroll av «Business Region Bergen AS» (BRB). Rapporten etter selskapskontrollen vart lagt fram hausten 2013 og vart vedteke i kommunestyret 18.12.13. Kontrollutvalet har i løpet av 2014 fått seg førelagt rapportar om oppfølgingsarbeidet. I desember 2014 vart siste rapport framlagt. Alle tilrådingane som var gjeve etter selskapskontrollen var då følgde opp av BRB, og kontrollutvalet seier seg nøgd med oppfølgingsarbeidet.

12 Arbeid med rekneskapsrevisjon. Den økonomiske situasjonen i Samnanger kommune.

Kontrollutvalet sin uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2013 hadde bl.a. med desse opplysningane:

- driftsrekneskapen viser kr 137.880.456 til fordeling drift, og
- eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 0.
- positivt netto driftsresultat var på kr 3.201.228.
- Netto driftsresultat omrekna i netto resultatgrad vart 1,64 % , sett opp mot sum driftsinntekter

Rådmannen skreiv m.a. slik i si årsmelding:

«2013 var eit krevjande år på mange måtar. Kommunestyret sitt fokus på barnevernet gjorde at administrasjonen måtte prioritera annleis enn planlagt. Fleire kompliserte problemstillingar måtte løysast. Det var tidkrevjande arbeid for mange i sentraladministrasjonen då mange av spørsmåla var vanskeleg å få svar på. Mange opplevde arbeidsmiljøet som utfordrande og fleire vart sjukmeld. Det igjen gjorde at oppgåver vart lagt til sides eller ikkje gjennomført på den måten som ein hadde planlagt. Leiarutvikling, arbeid med beredskap, tverrfagleg samarbeid om barn og unge, utvikling av styringssystem og internkontroll var alle oppgåver som måtte prioriterast ned.»

Når det gjeld rekneskapsresultatet skriv rådmann i årsmeldinga:

«Me legg fram ein rekneskap i underskot. Rådmann har mest fokus på aukande driftsutgifter, då me er heilt avhengig av å få desse redusert skal me få gjennomført dei planlagde investeringane. Me er og i den situasjonen at me har brukt investeringsmoms til å finansiera drifta med, noko som aldri har skjedd før og som i utgangspunktet for rådmann er heilt uakseptabelt. Men det er i tråd med regelverket knytt til avslutning av rekneskapen. I løpet av året vart det gitt tilleggsøyving til m.a. kjøp av konsulentar, og disposisjonsfondet måtte nyttast. Kommunen sitt forbruk i 2013 har gjort at dei fleste reservane er brukt opp.»

I kontrollutvalet sin uttale til rekneskapen vart det konkludert med at rekneskap og årsmelding for kommunen er lagt fram på ein god måte.

13 Skatteoppkrevjarfunksjonen.

Kontrollutvalet har og hatt kommunen sitt skatterekneskap, årsmeldinga frå skatteoppkrevjar og kontrollrapport frå Skatteetaten for 2013 til handsaming.

Kontrollrapporten frå Skatteetaten konkluderer med at skatteoppkrevjarfunksjonen i Samnanger kommune totalt sett for 2013, i det alt vesentlige vert utført på ein tilfredsstillande måte, og i samsvar med gjeldande regelverk. Unnataket er manglande arbeidsgjevarkontrollar. Kontrollutvalet har fått orientering om bemannings-situasjonen på skatteoppkrevjarkontoret, og at det blir kjøpt inn tenester frå Kvam herad til skatteoppkrevjing.

14 Tilsyn frå Fylkesmannen

Når til dømes Fylkesmannen gjennomfører tilsyn i kommunane, vert det utarbeida rapport etter tilsynet, som vert sendt til kommunen. I rapportar etter slik gjennomgang av tenestoområde, gjev Fylkesmannen tilråding, melding eller pålegg til kommunen om kva som bør følgjast opp innanfor saksfeltet. Når påpeikingane er følgd opp / utført på ein

tilfredstillande måte, sender Fylkesmannen melding om at tilsynssaka er avslutta. Kontrollutvalet ser det som ei av sine oppgåver å følgja med i slike tilsynssaker.

I 2014 er desse tilsyna gjennomført i Samnanger kommune:

- Tilsyn med samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeid
- Tilsyn med Samnanger kommune som barnehagemyndede
- Tilsyn med likeverdig handsaming av kommunale og ikkje-kommunale barnehagar

15 Andre saker / orienteringssakene i kontrollutvalet i 2014:

- Budsjetframlegg for kontrollutvalet sitt ansvarsområde, og
- Budsjettstatus for KUV-budsjett undervegs i året
- Tertialrapportar for kommunerekneskapen og finansforvaltning
- Utbyggingsprosjekt og rutinar for prosjektrekneskap
- Oppfølging av rapport om barnevernstenesta, teieplikt og lovlegkontroll
- Varsel frå arbeidstilsynet om pålegg vedr. belastningar for tilsette i samband med striden rundt barnevernet
- Utvalet har og som faste punkt på saklista - gjennomgang av møteprotokollar frå kommunestyret, formannskapet og hovudutvala.
- I samband med eit av kontrollutvalsmøta gjennomførte kontrollutvalet bedriftsbesøk hjå Storeholmen VTA AS og Nordheimsund Industrier AS i Øystese og Nordheimsund.

Samnanger, 17. februar 2015

Jens Harald Abotnes
Leiar i kontrollutvalet